MMI
MANNING MEDIA INTERNATIONAL

MMI est votre ressource en ligne pour apprendre des langues étrangères. Son approche unique vous permettra d'acquérir des compétences rapidement.

Kant-en-klare Chinese grammatica

Les 34

Wǒ zuòwán le jìu zǒu. **Nadat ik het afmaakte, ben ik gegaan.**

GRAMMATICA

VOCABULAIRE

… zěnmeyàng?	hoe gaat het met…?
huídá	antwoorden
yǐjīng	al
zuòjiā	auteur
zuòwán	klaar zijn, afmaken

34.1 **voltooide handeling versus handeling uit het verleden**

Het is van het grootste belang om een onderscheid te maken tussen voltooide handelingen en handelingen uit het verleden. Een voltooide handeling kan niet alleen in het verleden voorkomen, maar ook in het heden en in de toekomst. In het Nederlands gebruikt men de voltooide tijd om voltooide handelingen aan te duiden.

De voltooid verleden tijd wordt gebruikt om de voltooiing van een handeling die in het verleden plaatsvond aan te duiden. *(Ik had al gegeten toen hij thuis kwam.)*

De voltooid tegenwoordige tijd wordt gebruikt om de voltooiing van een handeling die in het heden plaatsvond aan te duiden. *(Ik heb al gegeten.)*

De voltooid toekomstige tijd wordt gebruikt om de voltooiing van een handeling die in de toekomst plaats zal vinden aan te duiden. *(Ik zal gegeten hebben tegen de tijd dat hij aankomt.)*

34.2 **het gebruik van *le* om de voltooiing van een handeling aan te duiden.**

In het Chinees duidt het partikel ***le*** een voltooide handeling aan. Het gebruik ervan is een van de meest complexe concepten die komt kijken bij de studie van de Chinese grammatica. Hieronder een aantal voorbeelden van voltooide handelingen in het verleden, heden en de toekomst.

Wǒ zuòwán le jìu zǒu le.	Nadat ik het afmaakte (klaar was), ben ik weggegaan.
Wǒ yǐjīng zuòwán le.	Ik heb het al afgemaakt (ik ben al klaar).
Wǒ zuòwán le jìu zǒu.	Nadat ik het heb afgemaakt, zal ik gaan.

Merk op dat in het eerste voorbeeld ***le*** twéé keer voorkomt. Dit toont aan dat beide handelingen voltooid zijn. Het gebruik van ***jiù*** in de eerste en derde zin weerspiegelt de urgentie van de handeling “vertrekken”, “weggaan”, na voltooiing van de handeling “afmaken” in het verleden (zoals in de eerste zin), en in de toekomst (zoals in de derde zin). Slechts dynamische werkwoorden kunnen m.b.v. ***le*** als voltooid worden aangeduid. Wanneer een bijvoeglijk werkwoord, modaal hulpwerkwoord of statisch werkwoord gevolgd wordt door ***le***, dan duidt ***le*** aan dat de zin nieuwe informatie bevat en geeft het niet de voltooiing van een handeling aan. Die ***le*** verschilt van de ***le*** die voltooiing aanduidt. Normaal gesproken komt ***le***,wanneer het voltooiing aanduidt, meteen na het werkwoord te staan.

Tā zǒu le.	Hij is vertrokken.

Wanneer het werkwoord een object heeft, dan kan ***le*** vóór of ná het object komen te staan.

Nǐ gēn shéi chī le zǎofàn? (ou*: Nǐ gēn shéi chī zǎofàn le?)*	Met wie heb je ontbijt gegeten?

Het gebruik van ***le*** om voltooide handelingen aan te duiden is niet verplicht. Echter, het wordt doorgaans gebruikt wanneer er in het object van het werkwoord een getal voorkomt.

Wǒ gěi nǐ mǎi le yì běn shū .	Ik heb een boek voor jou gekocht.

Het bijwoord ***yǐjīng*** komt vóór het werkwoord om een voltooide handeling aan te duiden.

Wǒ yǐjīng zuòwán le.	Ik heb het al afgemaakt (ik ben al klaar).

34.3 **wanneer *le* niet te gebruiken**

Een handeling uit het verleden is doorgaans ook een voltooide handeling, dus wordt het patroon *werkwoord* + ***le*** vaak in een dergelijke context gebruikt.
Echter, als de voltooiing van een handeling uit het verleden niet benadrukt wordt, dan wordt ***le*** niet gebruikt.
Hieronder een aantal gevallen waarin het gebruik van ***le*** onjuist is.

- wanneer de zin een gewoontehandeling uit het verleden aanduidt:

Tāmen yǐqián chángcháng lái kàn wǒ.	In het verleden kwamen zij me vaak bezoeken.

- wanneer de zin een algemene toestand aanduidt, ongeacht de voltooiing ervan:

Wǒ qùnián zài Rìběn xuéxí Riwén.	Vorig jaar was ik in Japan Japans aan het studeren.

- wanneer het werkwoord betrekking heeft op de beschrijving van een status, of een stand van zaken (i.e. werkwoorden zoals ***shì, xìng,*** en ***yǒu***):

Tā yǐqián shì wǒ tongshi.	Hij was vroeger mijn collega.
Tā yǐqián xìng Wáng.	Zijn achternaam was vroeger Wang.
Wǒ yǐqián yǒu hěn duō péngyou.	Ik had in het verleden veel vrienden.

- wanneer de zin een beschrijvende verklaring betreft:

Nà ge zuòjiā yǐqián hěn yǒu míng.	Die schrijver was in het verleden erg beroemd.

- wanneer het werkwoord gemodificeerd wordt door een ***de*** + *bijvoeglijk naamwoord* constructie:

Zuótiān tā huídá de duì.	Gisteren gaf hij een juist antwoord.

- wanneer het in de zin de directe rede betreft:

Zuótiān tā wèn wǒ, “Ni zěnmeyàng?”.	Gisteren vroeg hij mij: "Hoe gaat het met jou?".

OEFENINGEN

34.1 Vertaal naar het Chinees.

1. Nadat ik dat boek las, gaf ik het meteen aan hem.
2. Nadat jij wegging, ging ik meteen slapen.
3. Niet lang nadat jij kwam, kwam hij ook.
4. Wij hebben de kaartjes gekocht.
5. Deze film is begonnen.
6. Meteen nadat hij komt, zullen we eten.
7. Wanneer jij antwoordt, zal ik het hen meteen vertellen.
8. Wij hadden vroeger veel geld.
9. Vorig jaar was ik in Parijs Frans aan het leren.
10. Ik leerde Frans snel.
11. Wij nodigden hen vaak uit bij ons thuis.
12. Ik ging vaak naar de bibliotheek om boeken te lenen.
13. Hij zag er vroeger goed uit.
14. Gisteren vroeg de leraar: "Waar ben je geboren?".